

Az Ökoiskola Hálózat 485. hírlevele

- 1. Előzetes globális jelentés az FFC 4-hez: Jó minőségű oktatást mindenkinek!**
- 2. Fenntarthatósági Témahét aktuális pályázatai**
- 3. „Indulj el egy úton...” (Természetismereti turisztikai vetélkedő) - Kalandok az Országos Kéktúra útvonalán**
- 4. Dél-alföldi régió karácsonyi vására**
- 5. UNICEF Gyerekhang**
- 6. UNICEF Gyerekbarát Település**

1. Előzetes globális jelentés az FFC 4-hez: Jó minőségű oktatást mindenkinek!

2018. november 20-án megjelent az UNESCO éves oktatási jelentése (Global Monitoring Report, <http://unesdoc.unesco.org/images/0026/002658/265866E.pdf>, 435 oldal). Az anyag még nem értékeli az idén beküldött nemzeti jelentéseket az oktatás fenntarthatósági szerepéről és a fenntarthatóságra nevelésről. Az UNESCO részjelentései a Fenntartható Fejlődési Célok (FFC) vonatkozásában ugyanahhoz a nemzetközi munkacsoporthoz érkeznek (az ún. HLPF-hez, magas szintű politikai fórumhoz) majd, mint az Önkéntes Nemzeti Jelentések.

A kötet 8-17. fejezetei tárgyalják az egyes oktatási fenntarthatósági helyzeteket, eredményeket. A köznevelési szakaszhoz (FFC 4.1-es célhoz) új lemorzsolódás-becslési módszertant ajánlanak, amely sokféle, akár laikus (civil) vagy hiányos mérésből származó adatot is értelmez. Globálisan 2007 és 2017 között nincs változás az iskolába nem járó gyerekek számában, az továbbra is 64 millió. 2030-ra tervezte az ENSZ-közösség, hogy mindenkinek lesz középfokú végzettsége, melyhez 2018-ban már minden kisgyermeket be kellett (volna) iskoláztatni. A kisgyermek beiskolázási aránya a legszegényebb országokban azonban csak 70-75%, a leggazdagabb országokban (ahová Magyarország is tartozik,) 97%. A középfokú végzettséget most a legszegényebb országokban csak a fiatalok 18%-a, a legfejlettebb országokban 86%-a szerzi meg.

Az óvodások neveléséről (FFC 4.2. cél), a szakképzésről, felsőoktatásról és felnőttek tanulásáról (FFC 4.3 cél), a munkakompetenciákról (FFC 4.4. cél) a globális adatok, példák, jó gyakorlatok szerepelnek. A fenntarthatósági kompetenciák között is számon tartott társas és érzelmi intelligenciáról, illetve az együttműködést igénylő komplex problémamegoldásról is jelentenek. Kiemelt üzenet, hogy a magasabb kulturális diverzitással rendelkező iskolák diákjai jobban teljesítettek az együttműködő problémamegoldó feladatoknál, mint a homogénebb iskolák diákjai. A 4.5-ös, esélyegyenlőségi oktatási célhoz kapcsolódóan megállapították, hogy a fejlődő országokban a vidéken élő fiataloknak legfeljebb feleannyi esélyük van a középiskola elvégzésére, mint város lakó kortársaiknak – és az arány folyamatosan romlik.

A fenntarthatóságra és globális felelősségvállalásra nevelés céljánál (FFC 4.7.) jelentik, hogy 2016-ra, 4 év alatt 50-ről majdnem 85 százalékra emelkedett azon országok aránya, amelyek a tanulók értékelésében már a globális kompetenciákat (illetve az emberi jogokat) is figyelembe veszik. Ez az adat egy 1974-es UNESCO ajánlás (az oktatásra és a nemzetek közötti megértésre vonatkozó ajánlás) miatt létezik: ekkor fogalmazták meg először, hogy a pedagógiai tartalmi kérdések esetén az oktatás négy szintben vizsgálendő: a nemzeti oktatáspolitikáé, a tantervek, a tanárképzés, és a tanulói értékelés körében. Az egészintézményes fenntarthatóságra neveléshez szokott magyar pedagógusoknak meglepő adat lehet, hogy globálisan az iskolák egyharmadában nincs megfelelő ivóvízellátás, ugyancsak az iskolák egyharmadában nincs megfelelő mellékhelyiség, és felében nincs elfogadható kézmosási lehetőség, illetve villamos áram. Közben 28 országban ért iskolát fegyveres támadás a 2017-et megelőző öt évben, és minden iskolában számtalan konfliktus van, a társadalomtudományi tantárgyak tankönyveinek csak 11%-ában szerepeltek konfliktus megelőzésről vagy –kezelésről tananyagok.

Olvasóinknak máshol már beszámoltunk a 4.7-es célhoz tartozó hazai jelentésről (korábbi UNECE jelentésekről). Remélhetőleg 2019-ben mind az UNESCO, mind az ENSZ bemutatja a fenntarthatóságra nevelés mérhető céljainak globális helyzetét.

2. Fenntarthatósági Témahét aktuális pályázatai

Kedves Ökoiskolai Pedagógus!

A 2019. évi Fenntarthatósági Témahéthez kapcsolódó két aktuális pályázatra szeretnénk felhívni a figyelmét.

1. Országos tudásverseny koordinátor pályázat

A PontVelem Nonprofit Kft. a Pénz7 és a Fenntarthatósági Témahét keretében hirdeti meg országos versenyait: a pénzügyi tudásra épülő BankVelem PénzOkos Kupát és fenntarthatóságról szóló ZöldOkos Kupát. Ezzel a pályázattal olyan iskolai helyszíneket keresünk, ahol a tudásversenyek megyei elődöntői és/vagy regionális középdöntői lebonyolíthatók, illetve az iskolákból azon koordináló pedagógusok jelentkezését várjuk – 1 főszervező pedagógus és 1 segítő pedagógus –, akik segítik helyben a versenyek szervezését és lebonyolítását. Beadási határidő: 2018. december 3.,
részletek: <https://www.pontvelem.hu/orszagos-tudasverseny-koordinator-palyazat>

2. Mintaprojekt tervező pályázat pedagógusoknak

A 2019. évi Fenntarthatósági Témahétre a PontVelem Nonprofit Kft. mintaprojekt tervező pályázatot hirdet fenntarthatóság pedagógiájában jártasabb (pl. ökoiskolában tanító) pedagógusoknak. A mintaprojekt témájának illeszkednie kell a 2019. évi Fenntarthatósági Témahét témáinak valamelyikéhez: a közösségi közlekedés, a víz, és a fenntartható fejlődést szolgáló Globális-Célok közül a „3. Egészség és jóllét”, a „11. Fenntartható városok és közösségek” és a „13. Fellépés az éghajlatváltozás ellen” témáihoz. A pályamunkákat 2018.

december 14-ig lehet leadni, a legjobbak díjazásban részesülnek és kikerülnek a honlapra.
Részletek: <https://www.fenntarthatosagi.temahet.hu/palyazatok>

Kérjük, éljenek a lehetőségekkel és pályázzanak! További információkért figyeljék a Fenntarthatósági Témahét honlapját www.fenntarthatosagi.temahet.hu, valamint facebook oldalát www.facebook.com/fenntarthatosagi.temahet/, hogy a friss hírekről folyamatos tájékoztatást kapjanak!

3. „Indulj el egy úton...” (Természetismereti turisztikai vetélkedő) - Kalandok az Országos Kéktúra útvonalán

A verseny kiírója: Seregélyesi Baptista Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Magyar Természetjáró Szövetség

A versenyt szakmai szervezetek támogatják.

A verseny témája:

- Országos Kéktúra /természeti, történelmi, néprajzi, turisztikai érdekességek, látnivalók/
- Duna-Ipoly Nemzeti Park természeti, történelmi, néprajzi, turisztikai értékei
- Határon túli nemzeti park (kiléte az első fordulóban derül ki)
- Magyar turizmus története
- „Hegyek szerepe az ember életében” gondolatkör /a világ hegyei a földtan, történelem, mitológia, emberiségre gyakorolt hatása tükrében, valamint a magyar hegymászás története, jelentősebb eredményei/
- Aktív természetjárás, túrázás

A verseny célja:

- Megismertetni a diákokat az Országos Kéktúra útvonalával.
- Feladatok segítségével végigjárni, megismerni a Kéktúra által érintett tájakat.
- Felhívni a figyelmet hazánk rejtett kincsire.
- Természetismereti, történelmi, néprajzi ismeretterjesztés.

- A magyar turizmus és hegymászás történetének, eredményeinek megismertetése.
- Az aktív természetjárás népszerűsítése.

A verseny szerkezete:

- 3 írásbeli /levelezős/ forduló
- 1 elméleti, gyakorlati forduló /döntő/. A döntőbe kategóriánként a 11-11 legmagasabb pontszámot elért csapatot hívjuk meg.

A verseny feladatköre a 2018/2019-es tanévben:

- Budai-hegység, Pilis, Gerecse, Vértes kéktúra útvonala, természeti, történelmi, néprajzi, turisztikai értékei.
- Duna-Ipoly Nemzeti Park
- A magyar turizmus története.
- A magyar hegymászás története, eredményei, nagy alakjai.

A feladatok jellege: Főleg logikára épülő játékos feladatok megoldásával új ismeretek nyújtása a versenyzők részére.

Célcsoport:

- Általános iskola 3-8. évfolyam. A versenyt 3 kategóriában hirdetjük: 3-4. évfolyam,

5-6. évfolyam, 7-8. évfolyam. **A versenyre 4 fős csapatok jelentkezését várjuk.**

Jelentkezés módja: Jelentkezni elektronikus úton lehet a jelentkezési lap kitöltésével, határidőre, **2018. december 3-ig** történő visszaküldésével. Jelentkezési lap: a verseny hivatalos honlapjáról letölthető. Az oldal elérhetősége a felhívás végén található.

Jelentkezési cím: induljelegyuton2016@gmail.com

Figyelem! Csak az erre az e-mail címre elküldött jelentkezéseket tudjuk elfogadni!

Szeretettel várjuk a túrázást, természetjárást, a kalandokat kedvelő csapatok jelentkezését!

Döntő időpontja: 2019. április 12-13.

A verseny hivatalos honlapja: <http://www.kektura.hu/vetelkedo.html>

Tassy Márk igazgató, Magyar Természetjáró Szövetség

Sajtos József igazgató, Seregélyesi Baptista Általános Iskola és AMI

4. Dél-alföldi régió karácsonyi vására

Az Algyői Fehér Ignác Általános Iskola és a Junior Achievement Magyarország (JAM) ebben az évben is megszervezi a **12. Dél-alföldi régiós karácsonyi vásárt** a JAM-es és az ökoiskolák diákjai részére **2018. december 15-én 9³⁰ – 12⁰⁰ óráig**.

A résztvevők választhatnak, hogy saját termékeiket kínálják, vagy csak ellátogatnak a vásárra, vagy rövid, zenés, táncos, hangulatkeltő előadással készülnek. A termékek készítésekor és árusításakor elsődleges szempont legyen a környezettudatosság. Egy diákvállalkozás egy standot kap, aminek berendezése a csoport feladata, és a szükséges kellékeket hozniuk kell.

A vásáron – hagyományaink szerint – a JAM munkatársai különböző kategóriákban értékelik a diákvállalkozásokat.

A jelentkezést **2018. december 7-ig** várjuk:

- e-mailben: okoiskola.algyo@gmail.com
- vagy faxon: 62/517-190
- vagy az iskola címére: Algyői Fehér Ignác Általános Iskola, 6750 Algyő, Sport u. 5.

Jelentkezéshez szükséges adatok:

Iskola neve:

Iskola címe:

Kapcsolattartó tanár neve:

Kapcsolattartó telefonszáma:

E-mail cím:

Jelöljék, hogy

- saját készítésű termékeket hoznak,
- vagy csak kilátogatnak a vásárra,
- vagy rövid, zenés, táncos előadással készülnek!

A felmerülő kérdésekre választ ad Zsoltné Kender Tünde 70/512-6871 és Kériné Bódi Judit szervezők az iskolai 62/517- 192-es telefonszámon.

A diákvállalkozások regisztrálása a JAM-nél történik: www.ejam.hu

Mindenkit sok szeretettel várunk!

Gergely Orsolya ügyvezető igazgató Junior Achievement Magyarország és **dr. Gondáné Pál Ildikó** Intézményvezető Algyői Fehér Ignác Általános Iskola

5. UNICEF Gyerekhang

November 20-án ünnepeljük a Gyerekjogok Világnapját. 1989-ben ezen a napon írták alá az ENSZ gyermekjogi egyezményét, amely kimondja, hogy a földkerekség minden gyerekének joga van a biztonsághoz, tiszta ivóvízhez, élelmiszerhez, orvosi ellátáshoz, az egyszeri és megismételhetetlen gyerekkorhoz. Joguk van ahhoz is, hogy információt kapjanak az életüket érintő fontos kérdésekről, elmondhassák a véleményüket, mi felnőttek pedig figyeljünk rájuk.

Ezen a jeles napon felcserélődtek a szerepek, **gyerekek vették át az irányítást a felnőttektől** és hallatták a hangjukat az élet minden területén. Megnyíltak azok az ajtók is a gyerekek előtt, amelyeken a hétköznapiakban is csak néhány kiválasztott léphet be. A közélet, a média, az üzleti élet, a kultúra és a szórakoztatóipar számos területén fordított napot tartottak, ahol a fiatalok kipróbálhatták magukat a felnőttek világában.

Forrás: <https://unicef.hu/gyerekhang/>

6. UNICEF Gyerekbarát Település

A programról

Az „UNICEF Gyerekbarát Település” olyan helyi irányítási rendszer, modell és jó gyakorlat kialakítását tűzi ki célul, amely a Magyarországon 1991 óta hatályos ENSZ Gyermekjogi egyezményen alapulva, kötelezettséget vállal a gyermekek kiemelt és fokozott védelmére és a gyermekek jogainak tiszteletben tartására.

A program az ENSZ Gyermekjogi egyezmény célkitűzéseit alkalmazza azon a szinten, ahol és amikor a legnagyobb közvetlen hatással lehet a gyermekek életére: *helyben*.

„Gyerekbarát Település Jógyakorlatok” letölthető:

<https://unicef.hu/ezt-tesszuk-itthon/aktualis-programjaink/unicef-gyerekbarat-telepules/>

A jó gyakorlatok között települési példák találhatók, köztük pl. Egészséges életre nevelés: ökotábor, ovi-kert program.

Hogyan lehet elnyerni az „UNICEF Gyerekbarát Település” címet?

A cím elnyerésére bármely magyarországi települési önkormányzat pályázhat. A pályázatban a településen élő gyermekek létszámára, helyzetére vonatkozó adatokat, az ENSZ Gyermekjogi egyezményének megfelelően a gyermekjogok védelmére vonatkozó helyi intézkedéseket és a jövőbeni pozitív változások melletti elkötelezettséget kell bemutatni.

A pályázatok elbírálását egy szakértőkből, civil szervezetek képviselőiből álló Értékelő Bizottság végzi, az UNICEF Magyarország koordinációja mellett.

Évente 3 települési önkormányzat nyerheti el a címet. A cím adományozása évente felülvizsgálatra kerül, amennyiben a település nem felel meg a cím elnyeréséhez szükséges kritériumoknak többé, a cím megvonásra kerül az Értékelő Bizottság döntése alapján. A nyertes településekkel az UNICEF Magyar Bizottság Alapítvány támogatási szerződést köt.

Az Elismerő Cím elnyerésekor az önkormányzat pénzbeli támogatást (2 millió forintot) és díszoklevelet kap, valamint az UNICEF Magyarország honlapján és kommunikációs csatornáin megjelenhet. Kizárólagos jogosultságot szerez továbbá az „UNICEF Gyerekbarát Település” logójának és kommunikációs anyagainak használatára.

Forrás: <https://unicef.hu/ezt-tesszuk-itthon/aktualis-programjaink/unicef-gyerekbarat-telepules/>